

Llibres

Un assaig del premi Espais

ALBERICH I PASCUAL, Jordi.
El cant de les sirenes. Ressons postmoderns en la fotografia contemporània espanyola.
 Fundació Espais d'Art Contemporani, 2000.
 149 pàgines.

Aquest assaig és el segon llibre editat per la Fundació Espais d'Art Contemporani dins la Col·lecció Assaig Premi Espais a la Crítica d'Art; en aquesta sèrie es publiquen els treballs guanyadors del guardó que aquesta fundació convoca anualment en la modalitat de treball assagístic inèdit sobre temes vinculats amb la història o la crítica de l'art, preferentment en l'àmbit de l'art contemporani. *El cant de les sirenes* és el text guanyador de l'onzena convocatòria dels premis, que el proper mes de març arribaran a la seva tretzena edició.

L'assaig en qüestió està dedicat a l'evolució recent de la fotografia al nostre país, i només per aquest fet ja val la pena destacar-ne la publicació, sobretot si tenim en compte –tal i com també assenyala l'autor– l'escassetat de treballs crítics autòctons sobre aquesta matèria i la poca quantitat de publicacions internacionals rellevants que es tradueixen (problemàtica que es podria estendre a l'àmbit general de l'art contemporani). En aquest cas, Alberich, més

que intentar traçar una història de les últimes dècades de la fotografia a Espanya, prova més aviat d'esbrinar el paper que la teoria postmoderna ha pogut tenir en el trànsit de la fotografia al llarg d'aquest període, des de la recerca d'un espai autònom en el camp de les arts visuals cap a una progressiva *artització* que ha acabat per esborrar totes les fronteres que la mateixa teoria fotogràfica havia establert respecte al que tradicionalment s'ha anomenat art. Així, en l'assaig s'analitza el paper de la revista de fotografia *Nueva Lente* com a catalitzadora durant els anys 70 de totes les energies renovadores que anaven apareixent en aquest camp, i tot seguit es presenta un *panorama dels fotògrafs i les tendències que més han destacat posteriorment en l'adopció de les diverses estratègies renovadores d'inspiració postmoderna nascudes a partir del debat proposat per la revista.*

L'atreuiment de l'autor és considerable, doncs, no

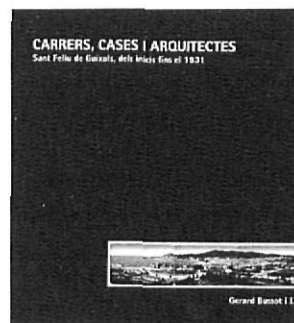
només per la proposta de creació d'un discurs crític al voltant d'una expressió com la fotografia –que tan sovint veiem subordinada a altres formes comunicatives o artístiques–, sinó sobretot pel fet de voler aproximar-se a un concepte, el de postmodernitat, que si ja és fugisser i complex quan ens hi acostem des d'un context internacional, esdevé gairebé enigmàtic en fer-ho des d'un context espanyol; perquè ¿fins a quin punt podem parlar de postmodernitat –que, tal i com assenyala el mateix Lyotard, no deixa de ser una part del modern– en un àmbit com l'espanyol, en què és dubtós que la mateixa modernitat s'hagi desenvolupat amb normalitat? A qui critica, la postmodernitat fotogràfica a Espanya, si no es pot dir amb propietat que s'hagués arribat mai a l'establiment d'una avantguarda fotogràfica oficialitzada, tal i com sí que va passar en altres països? Així doncs, ens sembla més que pertinent que l'autor del present assaig es plantejés aquestes preguntes, tot i que potser no les respon amb prou profunditat, i aquesta seria l'única objecció que podríem fer al treball: perquè, sense analitzar el fons d'aquest debat, es fa difícil plantejar l'anàlisi del seu abast en el marc d'una experiència artística determinada, com és en aquest cas la fotografia.

M. Lluïsa Faxedas Brujats

La gestació urbanística de Sant Feliu

BUSSOT, Gerard.
Carrers, cases i arquitectes.
 Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 2000. 530 pàgines.

En aquests temps d'especialització rabiosa, en què el coneixement s'encasella en si mateix, sorprèn agradablement que un tècnic en urbanisme elabori una obra que vessa erudició –i il·lusió– en el terreny de la història. Gerard Bussot, que ja havia publicat altres estudis d'història local sobre Sant Feliu de Guíxols i Santa Cristina d'Aro, ha bastit amb *Carrers, cases i arquitectes* un text exemplar. Ni l'anàlisi freda d'un tècnic, ni el copiós amuntegament de citacions d'un historiador, ni la descripció prolixa d'un arqueòleg desvirtuen en cap moment el títol del llibre. Els carrers, les cases i els arquitectes que hi apareixen són, justament, allò que el lector no especialitzat espera trobar-hi: elements canviants, amb vida i evolució tangibles. Per poc coneixedor que se sigui de la vila de Sant

Feliu, el seu entrellat, fesomia i caràcter s'hi descobriex de seguida en conjunt i en detall.

L'obra ofereix un estudi preliminar de l'evolució urbanística de Sant Feliu de Guíxols des del seu inici i, després d'un repàs a les tipologies constructives i a les figures dels tècnics i arquitectes que han configurat l'evolució de la vila ganxona, emprèn —en format de fitxa— l'estudi detingut dels carrers i places: per a cadascun trobem les notes tècniques essencials, l'evolució arquitectònica, la toponímia i les anècdotes i pinzellades costumistes que adornen l'origen i significat dels seus noms.

Bussot no s'ha estat de res: ha capgirat arxius, ha analitzat plànols, ha contactat amb entitats d'aquí i de l'estranger. Tot allò que pogués subministrar o validar una dada ha estat reflectit, ponderat i situat al seu lloc. El resultat de tanta feina —d'anys— és un just equilibri, difícil d'aconseguir, entre l'estudi tècnic i la història amable: un text en què els santfeliuencs no solament hi reconeixen el seu entorn, sinó que hi descobriren —garantidament— informacions valuoses de ben segur desconegudes fins ara.

Carrers, cases i arquitectes, il·lustrat amb nombroses fotografies, incorpora també plànols i il·lustracions amb molt de detall, obra del mateix autor, que per si mateixos ja serien dignes d'esment. Conjuntats amb la

resta de l'obra, fan d'aquest llibre una importantíssima aportació a la bibliografia sobre Sant Feliu de Guíxols. Per als seus habitants, és una descoberta a cada pàgina.

Dani Vivern

Festa i identitat al Pla de l'Estany

AGUIRRE, Miquel;
RUSTULLET, Miquel.

Repics de Festa. Aplecs, fires i festes del Pla de l'Estany.

Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Banyoles, 1999.
312 pàgines.

En aquesta publicació queda patent l'esforç dels autors per aplegar informació —agrupada per poblacions i per tipologies de la festa— sobre el patrimoni festiu de la comarca.

El que primer ens crida l'atenció és l'extens i acurat recull de dades, que, amb una perspectiva antropològica, cultural, social i econòmica de fons, constitueix una font d'informació altament útil; més encara si tenim en compte que procedeix d'un centenar d'informadors i coneixedors locals. Tot això ens porta a valorar aquesta obra com un exhaustiu treball de camp de base antropològica que es relaciona íntimament amb aspectes d'història oral, ja que els informants relaten els fets que recorden des d'èpoques força reculades, i amanit amb anècdotes que

REPICS DE FESTA

fes

li donen un cert to humorístic transcendent el discurs de la descripció.

El Pla de l'Estany se'n presenta com un lloc privilegiat per dur a terme aquest tipus de recerques, tant per les seves reduïdes dimensions com pel regust rural que encara hi és present i per la tasca que s'hi ha fet i que encara es fa per part de la societat civil i certes institucions per tal d'afavorir les festes ja existents, recuperar les perdudes i, fins i tot, crear-ne de noves.

Repics de Festa omple un buit en aquesta mena d'estudis, ja que els seus autors han elaborat una síntesi global sobre la sociabilitat festiva comarcal, aprofundint en les arrels fins on arriba la memòria dels col·laboradors i buscant en la documentació dels arxius.

El resultat d'aquesta tasca mostra com, bàsicament a finals del s. XIX i al llarg del s. XX, les festes i la seva celebració a nivell popular s'han anat adaptant a la nova dinàmica política, social i econòmica imperant a cada època, reelaborant-se, modificant-se, suprimint-se o creant-se de bell nou.

Tot plegat, eines de primer ordre per tal de valorar el pols de la sociabilitat festiva i de la seva incidència en l'elaboració i formulació de les identitats comunitàries al Pla de l'Estany dins de la darrera centúria.

J. M. Becerra

Historiadors i amics

SOBREQUÈS I CALLICÓ, Jaume.
Història d'una amistat. Epistolari de Jaume Vicens i Vives i Santiago Sobrequès i Vidal (1929-1960).

Pòrtic de Joaquim Nadal i Farreras.
Editorial Vicens Vives, Barcelona,
2000. 919 pàgines.

A Girona, els noms de Jaume Vicens Vives i Santiago Sobrequès Vidal s'associen al món de l'ensenyament, als llibres d'història que molts alumnes van «passar» en els seus anys de batxillerat —en una època en què bona part d'ells van tenir Sobrequès com a professor— i, actualment, amb el nom de dos instituts de secundària amb renom. Les persones amb més inquietuds per la història coneixen la interessant producció bibliogràfica d'aquests gironins il·lustres i l'empenta renovadora de Jaume Vicens en el camp de la metodologia històrica.

En plena infantesa, Vicens es traslladà a viure a Barcelona, mentre que